

“Yaşıl dünya”naminə inklüzivlik

Ülkər Xaspoladova

Cəmiyyətin bütün təbəqələrinin üzvlərinə, o cümlədən sağlamlıq məhdudiyətləri olan şəxslərə diqqət və qayğı hər zaman dövlətimizin prioritet məsələlərindən olub. Inklüzivlik və əlçatanlığın təmin edilməsi COP29 konfransının təşkili prosesində də vacib amil kimi nəzərə alınıb. Belə ki, inklüziv mühitin yaradılması, hər kəs üçün əlçatanlığın təmin edilməsi məqsədilə tədbir məkanında bir sıra müvafiq həllər tətbiq edilib.

COP tarixində ilk

COP29-da iştirak edəcək fiziki imkanları məhdud şəxslərə dəstək olmaq və inklüziv mühiti təşviq etmək üçün könüllülərə, müxtəlif xidmət sahələrinin əməkdaşlarına təlimlər keçirilib, iştirakçılara tədbir məkanına gediş-gəlişi asanlaşdırmaq üçün müvafiq nəqliyyat xidmətləri təqdim edilib.

Konfransın plenar iclas zalında eşitmə və nitq məhdudiyətli şəxslər üçün işarət dilinə tərcümə və audio induksiya sistemi xidmət göstərilib. Sessiya və panelləri əlçatan etmək üçün işarət dili üzrə surdo-tərcüməçilər təqdim edilib.

Tədbir məkanının dizaynı zamanı müvafiq zona və zallar görmə məhdudiyətli şəxslər üçün kontrast nəzərə alınmaqla tərtib edilib. Onların tədbirin keçirildiyi məkanda rahat hərəkət etmələri üçün Brayl əlifbası ilə hazırlanan qapı lövhələr, məlumat nişanları, məkan xəritələri və müxtəlif broşürlərdən istifadə olunub. Qeyd etmək lazımdır ki, bu materialların əksəriyyəti ölkəmizdə yaşayan görmə məhdudiyətli şəxslər tərəfindən hazırlanıb.

Konfransın keçirildiyi ərazidə inklüziv çıxışı təmin etmək məqsədilə informasiya məntəqəsi yaradılıb. Burada əlilliyi görünməyən iştirakçılar üçün istəyə görə günəbaxan simvolla lentlər təqdim olunub, Brayl əlifbası ilə hazırlanmış tədbir məkanı xəritəsi təmin edilib, eləcə də yoxlama və ilkin texniki dəstəyi özündə ehtiva edən təkərli oturmaqaların təmiri xidməti və elektrikli təkərli oturmaqalar üçün enerji doldurma məntəqəsi fəaliyyət göstərilib.

Bunlarla birlikdə, ərazidə yerdəyişməni asanlaşdırmaq məqsədilə fiziki imkanları məhdud olan şəxslər üçün müvafiq pandus və liftlər quraşdırılıb, eləcə də xüsusi parklanma yerləri və sanitariya qovşaqları hazırlanıb, habelə COP tədbirləri tarixində ilk dəfə "mavi" və "yaşıl" zonaların girişində taktik xəritələr yerləşdirilib.

Inklüzivliyin və bərabərliyin əhəmiyyəti

COP29 çərçivəsində iqlim dəyişikliyinə xüsusi qayğıya ehtiyacı olan insanlara təsirinə, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə göstərilən qlobal səylərdən heç kimin kənarda qalmamasını təmin etmək üçün dayanıqlı təşəbbüslər, inklüziv siyasət və təcrübələrin iqlim fəaliyyətinə inteqrasiyasına dair plenar iclaslar, müzakirələr və sərgilər keçirilib.

Noyabrın 20-də Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva və Bakı Media Mərkəzinin rəhbəri Arzu Əliyeva DOST Inklüziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzi tərəfindən COP29-un "yaşıl zona"sındakı "Art Pavillion"da təqdim edilən sərgi ilə tanış olublar. Sərgidə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki DOST Inklüziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzi və "DOST Evi" filialının həssas əhali qruplarına aid benefisiarları və təlimçilərinin 50-dən çox əl işi nümayiş etdirilib.

Sərgiyə gələn qonaqlara sosial cəhətdən həssas qrupların yaradıcı potensialının inkişaf etdirilməsi üçün aparılan işlər barədə məlumat verilib. Əl işləri arasında "yaşıl dünya"ya, ətraf mühitin mühafizəsinin, təbiəti qorumağın vacibliyinə həsr olunmuş sənət nümunələri də yer alıb. Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva DOST Inklüziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin əlilliyi olan şəxslərdən ibarət benefisiarlarının ifasında təqdim edilən konsert proqramını da izləyiblər.

Müslüm Müslümsadə, Səbinə Əsgərova, Xəliq Şərifov, Səməd Novruzov, Nurlan Əhmədov, Fərid Abdullayev tərəfindən Azərbaycan və xarici ölkə bəstəkarlarının əsərləri ifa olunub. Təqdim edilən sərgi və konsert proqramı böyük maraqla qarşılanıb.

Həmin gün konfrans çərçivəsində Azərbaycan Əlil Təşkilatları İttifaqının, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə "Yaşıl dünya naminə inklüzivlik" mövzusunda plenar müzakirə də keçirilib, mövcud problemlərin həllində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi və əlilliyi olan şəxslərin

hüquqlarının təmin olunması istiqamətində həyata keçirilən və planlaşdırılan tədbirlər barədə fikirlər bildirilib. Habelə, iqlim dəyişikliklərinin törətdiyi fəsadların əlilliyi olan şəxslərə təsiri, riskli vəziyyətlərdə xilas etmə tədbirləri, mövcud problemlərin həlli yolları və bu sahədə toplanmış təcrübə ilə bağlı geniş fikir mübadiləsi aparılıb. Tədbirdə iqlim ədalətinin təmin edilməsi üçün iqlim dəyişikliklərinin doğurduğu problemlərə qarşı bütün dövlətlərin və əlilliyi olan şəxslərin təşkilatlarının birgə mübarizə aparmasının vacibliyi xüsusi vurğulanıb.

COP29 konfransı çərçivəsində bu kimi tədbirlərin keçirilməsinin əsas məqsədi inklüzivliyin və bərabərliyin əhəmiyyətini vurğulamaq, gənclərin yaradıcı potensialını önə çıxarmaq və iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizədə cəmiyyətin bütün təbəqələrinin birgə iştiraka çağırışını təmin etməkdir. Dövlətimiz tərəfindən inklüziv cəmiyyətin qurulmasına verilən dəstək iqlim konfransında da özünü aydın şəkildə göstərdi.